4.3. Dinî İletişimde Beden Dili

İnsanlar arasındaki iletişimde beden dilinin önemli bir yeri vardır. El, kol, baş ve vücudun diğer kısımları ile yapılan, sözlü mesajı destekleyici bedensel mesajlara "beden dili" adı verilir. Beden dili jest ve mimiklerle gerçekleşir. Baş, el-kol, ayak-bacak hareketleri ya da bedenin tümünün kullanımı jestleri oluşturur. Yüz kaslarının herhangi bir anlamı ifade etmek için kullanımı ise mimikleri meydana getirir.

Beden dili sözlü mesajı güçlendirir, anlamı kuvvetlendirir. Gündelik yaşantımızda çoğu kez farkında olmadan beden dilini kullanır, olaylara ve durumlara bedensel tepkiler veririz. Asık surat, çatık kaş, düşük omuz sıkıntılı olduğumuzu belli ederken; gözlerin ışıl ışıl olması, hafif tebessüm ve hareketlilik, mutlu olduğumuzu gösterir.

Dinî iletişimde kullanabileceğimiz bazı jestler şunlardır: Yüce Allah'tan veya gökyüzünden bahsederken sağ elin işaret parmağı uzatılıp kol dikey olarak kaldırılabilir. Dinleyicilere söz yöneltilecekse, sağ elin işaret parmağı uzatılırken, kol da dinleyicilere doğru tutulabilir ve vücut hafifçe öne doğru eğilebilir. Bir şeyin tartılmasını veya karşılaştırmayı anlatmak için terazinin iki kefesinin inip çıkmasından hareketle örnekler verilebilir. Bir şey doğrulanırken veya yemin edilirken sağ el açık olarak göğsün üzerine konulabilir. Büyük bir şey anlatılırken her iki kol yukarıya kaldırılarak birbirinden

26 Tâhâ suresi, 44. ayet.
27 Buhârî, "İsti'zân", 22; Ebû Dâvûd, "Edeb", 11.

uzaklaştırılabilir. Avuç içleri birbirine yaklaştırılarak darlık, uzaklaştırılarak genişlik anlatılabilir.[28]

İletişimde beden dili çok önemlidir.

Yersiz el, kol hareketleri ve gereksiz yüz ifadeleri, ciddiyetten uzak yapmacık tavırlar, konuya olan dikkatin dağılmasına, hatta hatibin komik duruma düşmesine neden olabilir. Sunum sırasında sesi gereğinden fazla yükseltmek vücudu, elleri ve kolları normalin ötesinde hareket ettirmek doğru değildir.

Dinî iletişimde kıyafetin rolü de çok önemlidir. Bir din görevlisi söze başlamadan önce, dış görünüşü, tavır ve davranışlarıyla dinleyenler üzerinde etki bırakır. Hz. Peygamber (s.a.v.), giyim ve kuşamı etkili bir şekilde kullanmış; güzel giyinmesiyle içinde yaşadığı toplumda iyi bir izlenim bırakmıştır. Hatip, toplumun orta düzeyini aşmayacak şekilde güzel giyinmeli, saçı, sakalı düzgün taranmış olmalı, vücut temizliğine dikkat etmelidir.

28 Nüzhet Şenbay, Söz ve Diksiyon Sanatı, s. 13. s. 57-58.